

ZÉMANN ISTVÁN

Csepeli Helytörténeti és Városszépítő Egyesület

Egyesületünk 1995 novemberében alakult meg, az 1960-tól működő Csepeli Helytörténeti Bizottság jogutódjaként. Székhelyünk a Királyerdei Művelődési Házban van, tagságunk átlagos létszáma 25 és 30 fő közötti. Alapításakor Császár József, néhány év múltán Bolla Dezső kapott bizalmat az elnöki tisztség ellátására. A titkári tevékenységet Kertész Tibor vállalta fel haláláig, 2002 áprilisától én látom el ezt a feladatkört. A Csepeli Helytörténeti és Városszépítő Egyesület – az egyesület nevéből is adódóan – kettős célkitűzéssel alakult meg: Részben a csepeli múlt hagyományainak ápolása, a történelmi emlékek megőrzése és gyűjtése a vállalt célunk. Tagságunk ugyanakkor eredményesen működik közre Csepel környezetvédelmi és városvédelmi feladataiban.

Egyesületünk tagjai nem csupán szervezetünk cél szerinti tevékenységének megvalósításakor találkoznak egymással, de egy baráti közösséget is alkotnak. Együtt járunk kirándulni bel- és külföldre (Eger, Selmecbánya), múzeumi látogatásokra, természetvédelmi területekre, tanösvényekre.

Az elmúlt tíz év során helytörténeti vetélkedők sorozatát rendeztük meg, vagy társultunk más meghirdetőkhöz. Ezek a vetélkedők különféle korcsoportokat céloztak meg. Az óvodai, általános iskolai és középiskolai szinten is előbb-utóbb megvalósításra kerültek.

Helytörténeti kiállításokat rendeztünk az iskolák felkérésére – egyedül, vagy más szervezetekkel közösen. Közös fellépésre adtak lehetőséget az aktuális évfordulókról történő megemlékezések is. A kerületi önkormányzattal, kerületi egyesületekkel számos megemlékezést, tudományos ülést rendeztünk: 2002-ben ilyen volt a Deák Ferenc kiállítás és tudomá-

nyos ülés, a múlt évben a Rákóczi Ferenc emlékkiállítás (a kisvárdai Rétközi Múzeum támogatásával) megvalósítása, idén, 2004-ben a Szabadkikötő 75. évfordulójáról történő megemlékezés, a Maharttal és Csepel Önkormányzatával közösen.

Kerületünk, Csepel történetét bemutató állandó kiállításunk a Királyerdei Művelődési Házban tekinthető meg.

Kiemelten foglalkozunk a kerület építészeti emlékeivel. Több ezer fotót, a műemlékekről diát készítettek profi fotósaink. Kezdeményeztük és szervelesen részt is vettünk a csepeli műemlékek védelmében, restaurálásában. Műemlékeink közül megemlítenénk a Szent Imre téri csepeli 1. számú főpostát (falán látható Szőnyi István freskója), a XXI. kerületi Rendőrkapitányság épületét, a Nepomuki Szent János szobrot (Pest legrégibb köztéri szobra) és a Szent Imre téri első világháborús, műemlék jellegű emlékművet.

Egyesületünk tagjai rendszeresen publikálnak a helyi kiadványokban. Gondozásukban jelent meg – Csepel Önkormányzatának segítségével – a „Szent Imre tér története” című sétalófüzet első kötete és a „Csepeli emlékkönyv”. Már most dolgozunk a kerület 1956-os forradalomra való megemlékezésének előkészítésén, a Csepel Galéria és Helytörténeti Gyűjteménnyel, valamint természetesen Csepel Önkormányzatával közösen.

Tevékenységünk másik területe a városképzés és környezetvédelem. Tagjaink nem csupán a szakmai előkészítésben, de a közterületeket fejlesztő közösségi munkákban is részt vállalnak (Virágos Csepelért; Háznak tája). A csepeli természetvédelmi területeket, közparkokat és a Ráckevei–Soroksári Duna partját egyaránt szívügyünknek tekintjük. A tervezéstől a megvalósításig tartó folyamatban együttműködünk más civil szervezetekkel és a kerület önkormányzatával. Ilyen konkrét témaként említhetjük meg a csepeli Kis-Duna part és ott a Kis-Duna öböl tájrekonstrukciójánál az öböl kotrását, a híd tervezését és a tanösvény kialakítását.

Egyesületünk és tagjaink helytörténeti tevékenysége nem korlátozódik kerületünkre. Minden évben képviseltetjük magunkat a Honismereti Szövetség országos szintű honismereti akadémiáján, ahol jó barátokra lelünk, új ötletekkel gazdagodtunk – a kisvárdai, miskolci, Zala megyei múzeumokkal, a CSEMADOK-kal és a pozsonyi „rokon lelkekkel” kialakított kapcsolataink igazolják ezt.

Szoros kapcsolatunk van a Budapesti Honismereti Társasággal és a Honismereti Szövetséggel. Egyesületünk több tagja ezeknél a fővárosi il-

letve országos szintű tevékenységet végző szervezeteknél is tag, a Honismereti Szövetségben még választott tisztséget is visel egyikünk. A kerületi civil szervezetekkel sok közös feladatunk van, jó együttműködést eredményezve közöttünk (Zöld Kör, Kertbarát Kör, Nagycsaládosok Egyesülete, Kis–Duna Liget Baráti Társaság, Rákóczi Kert Civilház).

Egyesületünk tagsága azonban egyre idősebbé válik – feltehetően egy idő után ez más, folyamatosan működő civil szervezetnél is gondként merül fel. Ezért törekszünk tagjaink közé bevonni az érdeklődő és rátermett fiatalokat. Jövő évi (2005) terveink közül fontosnak tartanánk megemlíteni a „Volt egyszer egy motorkerékpár gyár” című kiállításunk tervét, amelyen a csepeli motorkerékpár gyár történetét és termékeit mutatnánk be, az 1937–1975 közötti időszakot felölelően. Ezt a tárlatot a Veterán Autó-Motorsport Klubbal, Csepel Önkormányzatával és a csepeli gyáripárosok szervezetével közösen, az egykori Weiss Mannfréd gyár központi szerszámraktári csarnokában októberben tervezzük megvalósítani.